

Drugače govorijo pa drugače delajo.

Tako nekako predbacivajo nam klerikalci, oziroma „Fihposovci.“ Mi bodemo pa danes našim bralcem korenito dokazali, da ravno oni drugače pišejo in govorijo, kakor pa delajo.

Kdor politiko vsaj nekoliko zasleduje in bere več časnikov, ta itak dobro ve, po čem stremijo klerikalci, za te ni ta članek potreben, pač pa je potreben nižjim slojem, da tudi oni sčasoma sprevidijo, kako klerikalna stranka svoje ljudi vodi le za nos. Predno bo mogoče našega ubogega, zapeljanega kmeta toliko razbistriti, da bode razumel tudi o višji politiki razsojevati, kar mu je ravno tako v korist kakor drugim stanovom, bode sicer še veliko vode skoz naš mili Spodnji Štajer poteklo, ali upamo trdno, da se bode tudi to posrečilo, da konečno vendarle odpremo našim kmečkim trpinom oči.

Poglejmo torej malo višje, tje do poljedelskega ministerskega prestola, tam kjer se najvažnejše reči rešujejo, tam, kjer sedi sedaj naš jako klerikalni minister grof Giovanelli, tam bodemo spoznali naše svetohlinske klerikalce v pravi luči.

Mnogo slovenskih in nemških naprednjaških (recimo liberalnih) listov se bavi danes s to nečuvveno krivico, ki jo kmet vsled klerikalne višje politike trpeti more, ker ravno tam se odločuje njegova usoda. In res, tam kjer imajo klerikalci v višji politiki odločilno besedo, tam obrnejo zatiranemu kmetu hrbet in potegnejo s kapitalisti (to so tisti ljudje, ki imajo že itak vsega preveč).

Danes bodemo samo eden taki slučaj povedali:

Te dni je naš jako klerikalen poljedelski minister grof Giovanelli dobil slovesno nezaupnico, a dala mu jo je združitev kmetskih poslancev.

Ta združitev ima namen, zastopati kmetske koristi, ne glede na narodne, politične, verske in

samo sedem krajcerjev. To je bilo veselje. Ta čas so njima sinovi zrastle. Ker sta si že toliko prihranila, sta njim kupila novo obleko. Maskus Beus Kvedus je dal vsem sedmim narediti pisane prosličke (lajbiče) kakoršnega je imel egiptovski Jožef ter na vsak prosluk sedem rudečih gump prišiti, ter na hrbtu zeleno številko sedem. Tako so se toraj spoznali od spredaj in zadej.

Poglejmo kako je zgedala gostilna poldruega Marka od zunaj. Stena je bila rumeno poštrihana. Okna so skoraj tako velika, kak cerkvena vrata. Nad durmi, skozi katere se v gostilno gre, visi tabla z napisom: „Gostilna pri sedemkrat sedem.“

Ko je kak gost mislil, izpil ga bodem en „frakl“ ali dva, potem pa šel domov, se je presneto zmotil, ker prišlo je drugače. Naenkrat je začela dobra Liza kaj noviga pripovedovati in tako se je na dom pozabilo. Ker ni upal pri praznem glažu sedeti, naročil je še tretjega, potem četrtega i. t. d. da je spravil do sedmega. Kadar je gospod Marko take zvijače čul in videl, se je smejal tak na široko, kakor bi kletko odprl. Mislil si je, žal mi pa vendar ni, da sem si

druge nekmetijske reči. K tej združitvi pripada kmetski poslanci raznih strank in ta združitev po ostri, za poljskega ministra malo laskavi razpravi sklenila izreči mu nezaupnico, in zaradi njegove postopanja v zadevi kupčije s poljskimi pridelki na žitni borzi.

Ta način kupčije je za kmetski stan prava nesreča, kajti vsled nje se prodaja in kupuje na borzi žito, ne da bi bodisi prodajalec, bodisi kupec kdaj le videl kako žitno zrno.

Zdaj pa poslušajmo, kaj so klerikalci nato ogovorili: Spisali so ti, kmeta za nos vodeči klerikalci neko „Malo politično ogledalo“, ki se splačeno imenuje „ogledalo klerikalne lažnjivosti“, s tem stvar pojasnili tako-le:

„Kako malo se ozira liberalizem na kmeta vidite najbolj iz liberalnega gospodarstva na borzi. Ubogi kmet se muči v potu svojega obraza da pridela zemske sadove. A sam jim ne more določati cene, ampak judje na borzi delajo cenovno poljskim pridelkom. Kadar kmet prodaja svoje sadove, takrat judje ceno potisnejo, kadar kmet kupuje, jo pa povzdignejo. Tako pribarantajo judje na borzi vsako leto milijone. Poleg tega imajo „temninsko igro“ s pšenico. Na papirju kupujejo pšenico tisoč stotov pšenice, a je nima oni, ki jo prodaja, oni je ne dobi, ki jo kupuje, ampak dogovorita se le, da si bosta razloček v cenah izplačala gotov dan. To je navadna brezvestna igra za dobiček. Druge stranki se borita tako vedno: ena žene cenovno gor, druga jih pritiska dol — in kakršne cenovne se določijo v ti igri judovskih špekulantov, tak mora kmet kupovati in prodajati. Glejte, to je velika krivica, da vsi drugi odločujejo v kmetskih stvareh, le kmet ne. Zato se pa krščanski moji ljudje leta in leta trudijo, da to kvarljivo igro odstranijo, liberalci jo pa branijo, ker so judje

vzel to nosasto babico, boljše „kelnarce“ nima nikdar kajti ta meni s svojim jezikom denar dela. Pred dolgo so trajale te norije, Marko s sedmimi šoljni se postaral, naposled smrtno zbolel. Ali smrt je imela brigo ž njim, kajti sedem dni je vlekla dušo ž njim in naposled jo še pretrgala na sedem kosov. Tri kosi so šli v pekel, štirje pa v nebesa, zato je potem mogel prestatati sedem let v vicah.

Zadnje besede poldruega Marka so bile, ko je poklical svojo suho soprogo: „Zahvalim se ti, Liza, Liza za vse muke, ki si jih imela z menoj, in za vse dobrote, katere si mi podelila. Poglej sedem dni me že smrt natezuje, Liza, Liza, kaj bode pa s teboj. Tvoj jezik pa bodeta še dva močna moža en dan v smrti klala.“

Bumst — smrt je iztrgala dušo Markovo in mrtva je bil ne za šalo, ampak za resnico, za vselej. Letos sedmega julija, smo obhajali sedemdesetletnico Markovo poroke.

Njegova gostilnica se potem ni več imenovala „Gostilna pri sedemkrat sedem“, ampak „Gostilna pri Sedmici.“

kakš drug

da s pred kaza kle o d s p o š

borzi 38

kme mati

borz ni ta

„veš vešč

sede večin

jako pal

stvu in V

šef I

dovs tova

špek 100

kléri polje

kajti

židov rikal

da b ta s

rikal da j

borz sprej

ročilo kar

janc

seje umal

vrh kme

tijsk sprej

zope sveta

kléri pokr

pravi neko

tudi liberalci in pod enim klobukom delajo". Pazi tedaj ubogi kmetič in sprevidel bodeš, kakšni hinavci so ti ljudje, ki drugače govorijo, pa drugače delajo.

Škoda, ki jo dela borza, je res dobro označena. Pa se pa ta krivda nam, ki mislimo naprednjaško, redbaciva, je neosnovano, to se je prav sedaj pokazalo. Dognalo se je namreč, da so ravno klerikalci tisti, ki hočejo preprečiti odstranitev te igre mej tem ko se vsi ošteti liberalci za to trudijo.

Dokazano je, da so vsled kupčije z žitom na borzi cene v letih od 1878. do 1895. padle za celih 8 odstotkov. Vsled pritožeb deželnih zborov in kmetijskih družeb se je vlada začela za stvar zanimati. Mej tem pa, ko se je v sosedni Nemčiji ta borzna sleparija kratkomalo prepovedala, se pri nas tako postopalo. Lansko leto je vlada sklicala razne "veščake" na posvetovanje, kaj naj se zgodi. Te veščake je izbralo poljedelsko ministerstvo, v katerem sede sami klerikalci. Toda klerikalni minister je izbral večinoma same borzijance in nekaj učenjakov ter le tako malo kmetovalcev, ministerstvo samo pa je zastopal največji klerikalec v celem poljedelskem ministerstvu, pokrovitelj dr. Šušteršiča, kranjskih konsumov in Vencajzovega vinogradniškega društva, sekijski baron Beck. Ta baron Beck je v svaštvu z žilovskimi borznimi špekulantmi in je na tistem posvetovanju pokazal, da je nasprotnik odprave borznejših špekulacij. To posvetovanje je veljalo davkoplačevalce 100 tisoč goldinarjev, a pokazala je samo, da stoji klerikalno poljedelsko ministerstvo ne na strani poljedelcev, ampak na strani borznejših špekulantov, kajti resnega uspeha storjeni sklepi niso imeli.

Sklepi tega posvetovanja so bili naperjeni proti klerikalni slepariji na borzi. To pa ni bilo všeč klerikalnemu baronu Becku in upregel je kmetijski svet, da bi stvar oškodil. Ker se je pa bilo bati, da se svet izreče za odpravo borznega švindla, je klerikalni baron z raznimi spletkami izposloval sklep, da je napravil dve poročili, jedno proti slepariji na borzi, drugo pa zanjo. Dne 6. maja t. l. je odsek prejelo poročilo, liberalca Roberta Sanda, katero poročilo se je izreklo za odpravo borznega švindla, na kar je prof. Schullern umaknil svoje, v korist borznejših spisano poročilo.

A, glejte, kaj se je zgodilo. V zapisniku dotične seje je poleg Sandovega poročila natisnjeno tudi umaknjeno in niti prečitano Schullernovo poročilo, ki tega pa še 16, v prid špekulantov in v škodo kmetijskih govorečih predlogov, kateri niso bili v kmetijskem svetu nikdar stavljeni in seveda tudi nikdar sprejeti. Tako se je skušalo podkopati in oslabiti borznejši švindl naperjeni izrek kmetijskega sveta. In mož, ki je te karte mešal, je prvi zaupnik klerikalnega poljedelskega ministra, ta mož je goreči pokrovitelj klerikalcev gosp. baron Beck.

Posledica vseh teh spletk je, da vlada neče odpraviti borznega švindla, ampak da hoče izvršiti le tako premembo. To je dalo povod, da je zgoraj

omenjena združitev izrekla klerikalnemu poljedelskemu ministru nezaupnico. Na dotičnem shodu te združitve pa so se oglasili zopet le liberalni kmetijski poslanci, mej tem ko so klerikalci zlezli pod klop, in nečejo nič vedeti o tej zadevi, ker se boje zamere pri klerikalnem poljedelskem ministru in še bolj pri klerikalnem sekijskem šefu baronu Becku, ki jih sicer tako vstrajno podpirata, kadar se ne gre za ljudsko korist.

Iz tega pojasnila razvidijo čitatelji, kako stoji ta zadeva, iz njega razvidijo, kako klaverno ulogo igrajo v tej za kmetijski stan velevažni zadevi klerikalni poslanci. Pojasnili smo pa to stvar, da prisilimo naše klerikalce zavzemati se v tej stvari za korist kmetijskega stanu, da jih prisilimo, glasovati z drugimi kmetijskimi poslanci za odpravo borznega švindla, če tudi to volilnim klerikalnim krogom ni po volji. Videti hočemo, če bodo imeli pogum igrati tudi v drž. zboru tisto vlogo, kakor jo igrajo doma, ko na jedni strani mečejo ljudstvu pesek v oči s tem, da upijejo, da so liberalci za nič, da ne delajo za odpravo te sleparije, na drugi strani pa oni (klerikalci) sami branijo to borzno sleparsko špekulacijo.

No, ubožec zapeljani, ali sedaj veš, kdo je na tvoji strani in kdo ti boljšega kruha privoščiči.

Vojna v Južni Afriki.

23. oktobra se je vršila v Balmoralu pod predsedstvom kralja Edvarda ministrska seja radi brezkončnosti vojne ter radi sredstev, katere uporablja Kitchener proti Burom. O uspehu te seje ni še nobenih poročil, a možno je, da se je pojavila prvokrat v tej seji opozicija proti Chamberlainovi politiki. Krügerju je došlo poročilo Schalk-Burgerja, da se je dvignilo za Bure 15.000 Holandcev na Kapu. Krüger je dobil od neznane strani 2 milijona frankov v angleškem denarju s posvetilom: „Prispevek za oboroženje in streljivo junaškim Burom.“ Kitchener javlja iz Pretorije, da je do 14. oktobra padlo 25 Burov, 18 jih je bilo ranjenih, 190 ujetih in 50 se jih je udalo. Bothove čete so sedaj pri Ermelu in Angleži so jim za petami. Vreme je trajno neugodno in dela velike ovire angleškim četam.

Lord Kitchener nima Konjenikov! Generalni nadzornik konjenišva, general Grant, je dognal, da je na razpolago le 3000 mož na konjih. Zato zahteva Kitchener nemudoma 10.000 konjenikov. Ali vojni urad je odgovoril, da mu more za sedaj poslati samo 3000 mož. Tako bo imel toraj Kitchener komaj 5000 porabnih konjenikov in s tem naj dožene vojno! Kakor znano, pešcev v boju z Buri skoraj sploh niti upoštevati ni, kajti Buri so vedno na konjih, ter se rabijo zategadelj angleški pešci le kot posadke in straže.

Listi objavljajo sedaj proklamacijo Bothe kot odgovor na proklamacijo Kitchenerja. V tej proklamaciji ukazuje Botha, da je po 15. septembru ustreliti vsakega Angleža v orožju. Buri pa so toli plemeniti, da tega vzlic ukazu svojega nadpoveljnika ne